№ 37 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ, 23 ՓԵՏՐՎԱՐԻ

1911
ԵՐԵՍՈՒՆԻՆՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

ՄՇԱԿ

ՀԻՄՆԱԳԻՐ ԳՐԻԳՈՐ ԱՐԾՐՈՒՆԻ

Տարեկան գինը 10 բուբլի. կէս տարվանը 6 բուբլի.
Առանձին համարները ԱՄԵՆ ՏԵՂ 5 ԿՈՊ.

Թիֆլիսում գրվում են խմբագրատանը.

Մեր հասցէն՝ Тифлисъ, редакція „Мшакъ“ Сергіевская ул., № 5.
Tiflis, Rèdaction „Mschak“

Խմբագրատան տէլէֆօն № 253.

Խմբագրութիւնը բաց է առաւօտեան 10—2 (բացի կիրակի և տօն օրերից).

Յայտարարութիւն ընդունվում է ամէն լեզուով

Յայտարարութիւնների համար վճարում են իւրաքանչիւր տողատեղին 20 կոպէկ.

Տպարանի տէլէֆօն № 67.

№ 37 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ, 23 ՓԵՏՐՎԱՐԻ

ՇԱՐՈՒՆԱԿՎՈՒՄ Է ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՄՇԱԿ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆ ԼՐԱԳՐԻ

ՆԵՐԿԱԾ **1911** ԹՒԱԿԱՆԻ ՀԱՄԱՐ

(39-ՐԴ ՏԱՐԻ)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՆԸ. «Մշակի» տարեկան գինը 10 բուբլի է, 11 ամսվանը նոյնպէս 10 բ., 10 ամսվանը 9 բ., 9 ամսվանը 8 բ., 8 ամսվանը 7 բ., 7 և 6 ամսվանը 6 բ., 5 ամսվանը 5 բ., 4 ամսվանը 4 բ., 3 ամսվանը 3 բ., 2 ամսվանը 2 բ., 1 ամսվանը 80 կ. և 20 կ. պօստի ծախք։

Ամերիկայի բաժանորդները պիտի վճարեն տարեկան 6 դօլլար. Եւրոպայի բաժանորդները 32 ֆրանկ. Պարսկաստանի բաժանորդները 10 բուբլի. Թիւրքիայի բաժանորդները 120 ղրուշ։

Հասցէները փոխելու համար պէտք է ուղարկել նաև հին հասցէն, և միևնոյն ժամանակ 40 կոպ. նամակադրոշմ։

Հին բաժանորդներից խնդրվում է կպցնել փոխադրական բլանկի վրա նախկին տպագրված հասցէն իր վրա ունեցած համարով։

Մեր հասցէն՝ ТИФЛИСЪ, Редакція „МШАКЪ“. Արտասահմանից՝ TIFLIS, Rédaction du journal „MSHAK“.

ԱՊԱՌԻԿ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԿԱՄ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՉԷ ԸՆԴՈՒՆՎՈՒՄ

Լոյս տեսաւ

„ԱՐՕՐ“

ամսագրի 1911 թ. յունվար ամսի (№ 1) համարը հետեւեալ բովանդակութեամբ.

1) Իմ օրագրից, բանաստեղծութիւն . . . Լևոն Գրիգորեանցի
2) Վալախական լեզենդա, Մաքսիմ Գօրկիի . Թարգմ. Դ. Նորեկի
3) Խիղճը վերածնվեց, նորավէպ . . Շահրիարի
4) Նուագներ (Թերթը, Այն գիշեր, Մահվան ժամը, Կը յաղթեն, Նկարը) . . . . Արշ. Տէր-Յովհաննէսեանցի
5) Ժառանգը . . . Լ. Դանիէլեանի
6) Լրջութեան կատակը, նուէր հայ բանահիւսին . Ա. Մ. Եղեկեանի
7) Կարա-Օղլու (հայ ապստամբի մը կեանքէն) Ջ. Բ. Բըրջինի, Թարգմ. անգլ. Մինաս Ցոլակի
8) Երկու թռչուն (պատկեր Շամախու կեանքից) . Սլ. Սրբէեանի
9) Արաբական դատավարութիւն . . փոխադր. Աղ. Եպրզեան
10) Ինչեցեալը, Գի դը Մոպասանի . . Թարգմ. Յովհ. Դանիէլեանցի
11) Օսմանեան հայերի ազգ. սահմանադրութիւնը . Սարուխանի
12) Մարդը, նրա ծագումը եւ սկզբնական հայրենիքը
13) Խոստովանութիւնը, Լ. Ն. Տոլստոյի . . Թարգմ. Սուքիասեանի
14) Հայկական կեանք . . . Շաւարշի
15) Ռուսական կեանք . . . Կալխասի
16) Մատենագրութիւն
17) Պր. Մարրի բէֆերատը
18) Ցաւելուած, «Ինսուն երեքը», մեծ վէպ Վ. Հիւգոյի . Թարգմ. Ա. Սաֆարեանի

„ԱՐՕՐԻ“ խմբագրութեան կողմից

«ԱՐՕՐ» ամսագրի յունվար ամսի համարի ուշ լոյս տեսնելու պատճառն այն է, որ խմբագրութիւնը ցանկանում էր ճշդիւ իմանալ բաժանորդների թիւը, որպէսզի աւելորդ ծախքերի մէջ չընկնի թէ աւելորդ դրամ մտցնելով պօստային վարչութեան և թէ աւելորդ համարներ տպելով։ Միայն փետրվարի սկզբին պարզվեց բաժանորդների մօտաւոր թիւը և հնարաւոր եղաւ ձեռնարկել տպագրութեան։ Որպէսզի յաջորդ համարները լոյս տեսնեն իրանց ժամանակին, փետրվարի և մարտի (№ № 2 և 3) համարները կը հրատարակվեն միասին։ Այդ համարը կը լինի պատկերազարդ, նուիրված փետրվարի 19-ի պատմական ակտին։

Тифлисская комиссія по реставраціи Эчміадзинскаго Каѳедральнаго Собора симъ объявляетъ результаты жюри по разсмотрѣнію представленныхъ 4-хъ проектовъ на конкурсъ. Ввиду существующихъ отступленіи, на представленныхъ проектахъ, отъ §§ 7 и 9 предложенной программы и на основаніи § 15 той же программы, **жюри не нашло возможнымъ подвергнуть проекты разсмотрѣнію** для премированія ихъ.

առ. 177. 1—1

ՄԻԱՅՆ

Փետրվարի 14-ից

ՈՒՐ

ձեռք բերել էժան գնով, հաճախութիւնից յետ

ՍԵՒ ԵՒ ԿՕՇԿԵՂԷՆ

Փիրման զոյ 18

ՄԻ ԱՆԳԱՄ

Մարտի 14-ը ս. թ.

ԿԱՐԵԼԻ Է

մարեա թէ ձրի, խանութի տոյ զանազան տեսակ

ԳՈՒՆԱՒՈՐ ԿՐԿՆԱԿՕՇԻԿ

յութիւն ունի 75 բրից

ՏԱՐԵԿԱՆ

Ա. Ս. „ԳԻՐԳԻԴՕՎԱ“

(Հ. 2.) առ. Դվորցովայա փողոց, № 3. 159. 3—3

„ԺԻՐԱՐԴՕՎ“
ԽԱՆՈՒԹԸ
Դվորցովայա փողոց, տէլէֆօն 145.

ԲԱՑՎԱԾ Է

Սէզօնային նորութիւնների բազմերանգ կտորներ՝ սեփական եւ արտասահմանեան ֆաբրիկաներից՝

ՍՏԱՑՎՈՒՄ ԵՆ ԱՄԵՆ ՕՐ։

180. 1—1

ԳԱՐՍԿԱՍՏԱՆԻ ՆՈՐ ԿՈՒՐՍԸ

Վերջապէս Պարսկաստանի նոր ընտրակալ Նասր-իլ-Միւլքը պաշտօնապէս ստանձնեց իր բարձր պաշտօնը։ Նա կարողացաւ ստեղծել տալ պարսկական մէջլիսում պարլամենտական մեծամասնութիւն և կազմել Սիպէհդարի նախագահութեամբ մի նոր կաբինէտ, յենված այդ մեծամասնութեան վրա։

Եթէ Նասր-իլ-Միւլքը այնքան երկար ժամանակ տատանվում էր ընդունել պետութեան ղեկն իր ձեռքը, նա ունէր, անշուշտ, իր շատ յարգելի պատճառները։ Պարսկաստանի ներկայ դրութեան անիշխանական և քայքայեալ դրութեան մէջ կառավարել և բարեկարգել երկիրը անհնարին էր առանց վայելելու աջակցութիւնը և վստահութիւնը երկու դրօր պետութիւնների, որոնք միշտ ունեցել են և կունենան հզօր ազդեցութիւն Պարսկաստանի վրա, Անգլիայի և Ռուսաստանի։ Ուստի և Նասր-իլ-Միւլքը ամենից առաջ աշխատեց ձեռք բերել Լօնդօնի և Պետերբուրգի կաբինետների աջակցութեան խոստումը և վստահութիւնը, և երբ նրան աջողվեց իր այդ միսսիան, այն ժամանակ միայն վճռեց ստանձնել երկրի խնամակալութիւնը։

Ռուսաստանը իր վստահութիւնը և աջակցութիւնը Նասր-իլ-Միւլքին արտայայտեց նրանով, որ ընդունեց նրա խնդիրքը՝ դուրս հանել ռուսական զօրքի մի մասը Պարսկաստանից, խոստանալով դուրս հանել և մնացած մասը Ատրպատականից, երբ այդ երկրում ապահովութիւնը և կարգը կը վերականգնվի, ինչպէս Ղազվինի և Թէհրանի շրջակայքում։

Այդ քայլով Նասր-իլ-Միւլքը կարողացաւ զինաթափ անել պարսկական ծայրայեղ և հայրենասէր տարրերը, որոնք շարունակ բողոքում էին ռուսական զօրքերի ներկայութեան դէմ։ Միաժամանակ բոյկոտը ռուսական ապրանքների դէմ և հակառուսական պրոպագանդան թուլանալով, բարեկամական յարաբերութիւնները Ռուսաստանի և Պարսկաստանի միջև կամրանան։

Եւ նոր խնամակալը, վստահ լինելով ռուսական և անգլիական բարեացակամ քաղաքականութեան վրա, իր բոլոր ջանքերը գործ կը դնէ երկրի ներքին խաղաղութեան և բարգաւաճման համար։

Մնում է, որ պարսկական մէջլիսը, պարսիկ ինտելիգենտ շրջանները և անկեղծ հայրենասէրները, ինչպէս և բոլոր սահմանադրական տարրերը համախմբվեն նոր խնամակալի շուրջը և գործակցեն նրան՝ աջողութեամբ առաջ տանելու իր միսսիան։

Բայց եթէ Նասր-իլ-Միւլքն ևս չը կարողանայ աջողութիւն գտնել իր միսսիայի մէջ, պէտք է ընդունել, որ Պարսկաստանի փրկութեան և ազատագրութեան գործը շատ և շատ կասկածելի կը դառնայ։

Հ. Առաքելեան

ՎԵՐՋԻՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(Պետերբուրգի Հեռ. Գործ.)
21 փետրվարի

Պարիզ.— Մինիստրների խորհրդից հաւանութիւն գտած դեկլարացիայի մէջ Մօնիսը յայտնում է, որ երկաթուղային արձակված ծառայողների մեծ մասը արդէն ընդունվել է կամ կընդունվեն ծառայութեան բացի երկաթուղագծեր փչացնողներից և անկարգապահներից ու անիշխանականներից։

Արտաքին քաղաքականութեան նկատմամբ դեկլարացիայի մէջ ասված է. «Մեր արտաքին քաղաքականութիւնը, ինչպէս մեր շահերն են պահանջում, ըստ հնարաւորութեան Ֆրանսիայի համար կաջակցէ իրական կերպով խաղաղութիւնը պաշտպանելու։ Մենք ուղղորդված ենք նոյն զգացմունքով, որով համակված են միւս պետութիւնների կառավարութիւնները, և նրանց նման յուսալի զինուորական կազմակերպութեան մէջ տեսնում ենք խաղաղութիւնը պահպանելու ամենակարևոր երաշխաւորութիւններից մէնը։ Մեր զինուորական ոյժերը առանձին հոգատարութեան առարկայ են դառնալու։ Ներքին քաղաքականութեան նկատմամբ դեկլարացիան մատնանշում է, որ կաբինէտը պաշտպանելու է սեպհատում եկամտային հարկի օրինագծի հիմնական գծերը, անմիջապէս առաջարկելու է քննել ընտրողական օրէնքը, արագացնել բիւջէն, յետոյ կառաջարկէ երկաթուղագծեր փչացնելու և ծառայութիւնը ինքնակամ թողնելու դէմ կռուելու միջոցներ, կը ներկայացնէ թոշակների օրինագիծ, պաշտօնատներին վերաբերեալ առաջադրութիւն, երկաթուղային ծառայութեան մէջ ծագող վէճերը միջնորդ դատարանով լուծելու օրինագիծ, նպաստաւոր կերպով դեկավարելու է երկաթուղային ծառայութիւնը, մտցնելու է բանուորների ապահովագրութիւն. առանց խոստումների և առանց թուլանալու գործադրելու է եկեղեցին պետութիւնից բաժանելու օրէնքը, պաշտպանելու է աշխարհիկ դպրոցները յարձակումներից»։

Մօնիսի ճառից և վիճաբանութիւններից յետոյ պալատը 309 ձայնով ընդդէմ 114-ի վստահութիւն յայտնեց կաբինէտին։

Բերլին. — «Նորդ-Դէյչէ-Ալգ.-Ցայտունգը» հիմք չէ գտնում դէպի ֆրանսիական նոր մինիստրութիւնը վերաբերվել ոչ այլ կերպ, բայց միայն լիակատար անկողմնապահութեամբ, թողնելով վերջնական կարծիք յայտնելը ապագային։ Դէլկասէին ծովային մինիստր նշանակելը դարմանք չէ յարուցանում, ի նկատի ունենալով նրա ազդեցութիւնները իբրև ծովային նախահաշուի զեկուցանող։

Թէհրան.—Եփրեմը վերստին նշանակվեց պարսից ամբողջ ոստիկանութեան պետ։

Ուրմիա.—Վանից եկաւ և մեկնեց Սուլդուզ թիւրքերի դրաւած շրջանները դիտելու մտադրութեամբ Հասանբէյը։ Այս ձմեռ այս երկրորդ դէպքն է, որ թիւրք օֆիցէրները շրջում են Թիւրքիայի գրաւած պարսկական հողերը։

Կահիրէ.—Եկաւ կրօնպրինցը և կայարանում ընդունվեց խրդիվից, մինիստրներից և դիպլոմատներից։

Վիեննա.— «Neue-Freie-Presse»-ն կարծում է, որ Ֆերդինանդ թագաւորի անսպասելի այցը Ֆրանց-Յովսէփ կայսրին կը վերացնէ այն թիւրիմացութիւնները, որ յարուցին այն շրջանները, որոնք բումին-թիւրքական զինուորական կօնվենցիան առաջադրեցին իբրև Բալկարիայի դէմ ուղղված մի միջոց։ Կայսրը շնորհաւորեց Ֆերդինանդին ծննդեան 50-ամեակի առիթով։ Թագաւորը դէպքից օգտվեց անձամբ շնորհակալութիւն յայտնելու կայսրին նրա համար, որ շատ սիրալիր ընդունելութեան հանդիպեց կայսրից։ Զրոյցի ժամանակ շօշափվեցին քաղաքական հարցեր։

Կառավարական շրջաններում ժխտում են Ֆերդինանդ թագաւորի այցելութեան քաղաքական նշանակութիւնը։ «Neue-Freie-Presse»-ի ենթադրութեամբ՝ այդ այցելութիւնը անըսպասելի եղաւ լայն շրջանների համար։

Սոֆիա.—Նախնական հաշուով 1910 թուին Բալգարիայի ազգաբնակութեան թիւը հաւասարվում էր 4.329,108 մարդու, մինչդեռ 1905 թ. 4.035,575-ի էր հասնում։

Ցանժէր.—Ֆէցից սուլթանի մեկնելուն արգելք եղող ցեղերի ապստամբութիւնը ստանում է մեծ չափեր։ Սուրհանդակներ այլևս չեն գալիս Ֆէցից։

Սալոնիկ.—Զօրքերին առաջարկվեց դիմադրել ազիտատոր քահանաներին։ Զանազան տեղերում տեղի ունեցան ցոյցեր։ Ձերբակալվեցին մի քանի քահանաներ, գրաւվեց կոչերի մեծ քանակութիւն։

Միննէապոլիս.— Այրվեց հանքային գործարանը։ Վնասը մի միլիոն դոլլար է։

Լօնդոն.—«Times»-ում տպված է ռուս-ֆինլանդական մանիֆեստի նախագահ Կորէվոյի դամակը, որ հերքում է պրոֆէսոր Ուէստլէկի կարծիքը Ֆինլանդիայի իրաւունքների և ֆինլանդական ատոնոմիայի վերաբերութեամբ։

Բրէսլաւ.—Գործադուլ արին ազոցագործարաններում 2,000 բանուորներ։

Նովգորոդ.—Երէկ երեկոյեան ժամը 6-ին, Բոլոգոէում, կինեմատոգրաֆում բենզինի գործիքը պայթեց։ Ամբողջ փայտեայ շինութիւնն այրվեց մինչև վերջին թելը։ Երկաթուղային հիւանդանոցը տարան աւելի քան 80 այլանդակված դիակներ։ Այրվածներից կէսը երեխաներ են։ Վնասվեցին 40 հոգի։

Հռոմ.—Այսօր, փետրվարի 17-ին, ամբողջ Հռոմը խօսում է այն հանելուկային ողբերգութեան մասին, որ կատարվեց ցերեկվայ ժամը 1-ի մօտերը «Բեբէկկա» հիւրանոցում։ Այն սենեակը, որ վարձել էր իշխան Պատերնան, դէպքից մի քանի րօպէ առաջ, մտնում է Հեղինէ թագուհու պալատական տիկին կոմսուհի Տրիգոնէն։ Մի փոքր անց, աղաղակների վրա եկած ծառաների աչքի առաջ պատկերացաւ հետեւեալը. յատակի վրա, բոլորովին մերկ պառկած էր կոմսուհի Տրիգոնէն։ Նրա կրծքի վրա դաշոյնի

Գերմանիայի Ազգային Գրադարանի հանձնաժողովը հրավիրում է գրադարանի գրքերի ներդրման ուղղությամբ հանրային մրցույթի մասնակցություն։ Հանձնաժողովը գրադարանի գրքերի ներդրման ուղղությամբ հանրային մրցույթի մասնակցություն հրավիրում է գրադարանի գրքերի ներդրման ուղղությամբ հանրային մրցույթի մասնակցություն։

ՇՇՅԱՍՑ ՎՑՅՈՒ ԳՈՒՅՈՍԻԱՆՈՒԹԻՆ

Ամերիկայի Ս. Նահանգներ, Նոյեմբերի 16-ին։ Ս. Նահանգներուն մէջ ապրող հայերու մասին ուսումնասիրութիւն մը։

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն մասին ուսումնասիրութիւնը կազմուած է հետեւեալ գլուխներէ՝ Ներածութիւն։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներ։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն թիւը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն զբաղմունքները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ազգային կազմակերպութիւնները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն մամուլը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն դպրոցները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն եկեղեցիները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն գրականութիւնը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն գեղարուեստը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ազգային կեանքը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ապագան։

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն թիւը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն զբաղմունքները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ազգային կազմակերպութիւնները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն մամուլը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն դպրոցները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն եկեղեցիները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն գրականութիւնը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն գեղարուեստը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ազգային կեանքը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ապագան։

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն թիւը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն զբաղմունքները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ազգային կազմակերպութիւնները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն մամուլը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն դպրոցները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն եկեղեցիները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն գրականութիւնը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն գեղարուեստը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ազգային կեանքը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ապագան։

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն թիւը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն զբաղմունքները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ազգային կազմակերպութիւնները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն մամուլը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն դպրոցները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն եկեղեցիները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն գրականութիւնը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն գեղարուեստը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ազգային կեանքը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ապագան։

ԱՇՅԱՍՑ ՎՑՅՈՒ ԳՈՒՅՈՍԻԱՆՈՒԹԻՆ

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն թիւը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն զբաղմունքները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ազգային կազմակերպութիւնները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն մամուլը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն դպրոցները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն եկեղեցիները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն գրականութիւնը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն գեղարուեստը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ազգային կեանքը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ապագան։

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն թիւը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն զբաղմունքները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ազգային կազմակերպութիւնները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն մամուլը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն դպրոցները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն եկեղեցիները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն գրականութիւնը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն գեղարուեստը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ազգային կեանքը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ապագան։

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն թիւը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն զբաղմունքները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ազգային կազմակերպութիւնները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն մամուլը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն դպրոցները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն եկեղեցիները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն գրականութիւնը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն գեղարուեստը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ազգային կեանքը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ապագան։

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն թիւը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն զբաղմունքները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ազգային կազմակերպութիւնները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն մամուլը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն դպրոցները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն եկեղեցիները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն գրականութիւնը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն գեղարուեստը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ազգային կեանքը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ապագան։

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն թիւը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն զբաղմունքները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ազգային կազմակերպութիւնները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն մամուլը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն դպրոցները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն եկեղեցիները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն գրականութիւնը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն գեղարուեստը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ազգային կեանքը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ապագան։

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն թիւը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն զբաղմունքները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ազգային կազմակերպութիւնները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն մամուլը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն դպրոցները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն եկեղեցիները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն գրականութիւնը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն գեղարուեստը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ազգային կեանքը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ապագան։

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն թիւը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն զբաղմունքները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ազգային կազմակերպութիւնները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն մամուլը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն դպրոցները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն եկեղեցիները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն գրականութիւնը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն գեղարուեստը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ազգային կեանքը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ապագան։

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն թիւը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն զբաղմունքները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ազգային կազմակերպութիւնները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն մամուլը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն դպրոցները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն եկեղեցիները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն գրականութիւնը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն գեղարուեստը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ազգային կեանքը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ապագան։

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն թիւը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն զբաղմունքները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ազգային կազմակերպութիւնները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն մամուլը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն դպրոցները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն եկեղեցիները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն գրականութիւնը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն գեղարուեստը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ազգային կեանքը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ապագան։

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն թիւը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն զբաղմունքները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ազգային կազմակերպութիւնները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն մամուլը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն դպրոցները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն եկեղեցիները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն գրականութիւնը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն գեղարուեստը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ազգային կեանքը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ապագան։

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն թիւը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն զբաղմունքները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ազգային կազմակերպութիւնները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն մամուլը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն դպրոցները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն եկեղեցիները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն գրականութիւնը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն գեղարուեստը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ազգային կեանքը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ապագան։

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն թիւը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն զբաղմունքները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ազգային կազմակերպութիւնները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն մամուլը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն դպրոցները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն եկեղեցիները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն գրականութիւնը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն գեղարուեստը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ազգային կեանքը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ապագան։

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն թիւը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն զբաղմունքները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ազգային կազմակերպութիւնները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն մամուլը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն դպրոցները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն եկեղեցիները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն գրականութիւնը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն գեղարուեստը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ազգային կեանքը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ապագան։

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն թիւը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն զբաղմունքները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ազգային կազմակերպութիւնները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն մամուլը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն դպրոցները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն եկեղեցիները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն գրականութիւնը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն գեղարուեստը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ազգային կեանքը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ապագան։

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն թիւը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն զբաղմունքները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ազգային կազմակերպութիւնները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն մամուլը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն դպրոցները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն եկեղեցիները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն գրականութիւնը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն գեղարուեստը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ազգային կեանքը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ապագան։

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն թիւը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն զբաղմունքները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ազգային կազմակերպութիւնները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն մամուլը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն դպրոցները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն եկեղեցիները։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն գրականութիւնը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն գեղարուեստը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ազգային կեանքը։ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ ապրող հայերուն ապագան։

Վիտէնբաուէրի «Պրիվատ-Դոցէնտ» 4 գործ. պիէսը, թարգմ. Տօրոշէնիէէի, և Անտունցիոյի «Ջիսկօնտա» 4 գործ. պիէսը, թարգմ. Դաղվանէի։

✦ Ֆինանսների մինիստրը հաստատեց Ակալքալաքի փոխադարձ վարկի ընկերութեան կանոնադրութիւնը։

✦ Նորից դարձնում ենք բարերարների ուշադրութիւնը այրի Եկատերինա Ղազարեանի չքաւորութեան վրա, որի փոքրահասակ որդին՝ Սարգիս Ղազարեանը, ուսանելով Մանթաշեան առևտրական ուսումնարանում, ուսման վճարի պատճառով արտաքսվել է ուսումնարանից։ Գանվելով ամենաանհանձնելի վիճակի մէջ նիւթականապէս, այրին խնդրում է բարերարներից, զէթ որդու 20 ռուբլի ուսման վճարը տալ, որպէսզի երեխան կարողանայ դպրոց յաճախել։ Հասցէն՝ Разъѣзжая ул. № 6. Екатеринѣ Казаровой.

✦ Վրիպակ.—«Մշակի» № 36-ում տպված «Պարկաստանի տնտեսական կեանքից» յօդուածի մէջ սղրդել են հետևեալ տպագրական սխալները. տպված է «պառպերներ», պէտք է լինի «պառպէրներ». տպված է «կարանտինայի», պէտք է լինի «զարանտիայի»։

ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՎԱՌՑ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԻՑ

✦ Մեծ պասի առաջին շաբաթից յետոյ կը վերսկսվեն ներկայացումները վրաց լեզուով Թուխայիսի թատրոնում։

✦ «Թեմի» շաբաթաթերթին № 7-ից սկսել է աշխատակցել վրաց յայտնի բանաստեղծ Ակակի Ծերեթէլին, զետեղելով բանաստեղծութիւններ։

✦ Ներկայ տարում լսնում է վրաց դրամատուրգ և թատրոնի հիմնադիրներից Գիորգի Էրիսթավիի ծննդեան 100 տարին։

✦ «Թեմի» լրագիրը գանգատվում է, որ Զուրալովեան Ժողովրդական Տանը գործող վրաց դրամատիկական սիրողների խմբի մէջ ծագել են տարաձայնութիւններ։ Թերթը խորհուրդ է տալիս վերջ տալ դրանց, յանուն ժողովրդական լուսաւորութեան գործի։

ԳԻՏՈՒԹ., ԳՐԱԿԱՆ., ԳԵՂԱՐ.

Փ Ա Ր Ա Ն Ջ Ե Մ*)

Դրամա 5 արարուածով, հեղ. Մ. Գէորգեանի

Անցեալ անգամ մենք երկարօրէն առաջ բերինք Փաւստոսից պատկերները, հետևելով Ս. Մալխասեանի նկարագրութեան («Մուրճ» 1901), ցոյց տալու համար, թէ դրամատուրգը այդ պատկերներից որպիսի գեղեցիկ պատմական դրամա կարող էր ստեղծել, եթէ նա լաւ ուսումնասիրած լինէր պատմութիւնը։

Սակայն Մ. Գէորգեան բոլորովին անուշադիր է թողել այդ գեղեցիկ պատկերները, որոնց մէջ շատ ցայտուն կերպով նա կարող էր հանդէս բերել հին Հայաստանը իր նիստ ու կացով։ «Արշակ-Փառանձեմ» էպոպէայից նա վերցրել է միայն մի էպիզոդ, այն է Արշակի սիրահարութիւնը, կամ աւելի ճիշտն ասած՝ նրա դէպի Փառանձեմը տածած տուփական սէրը։

Անշուշտ, հեղինակի նպատակն է եղել ցոյց տալ, որ Արշակ II, չը նայելով որ արևելեան մի բռնակալ էր և իր սիրոյ առարկային կարող էր տիրանալ բռնի, բայց կամեցել է ձեռք բերել Փառանձեմի սէրը միայն սէր ազդելով։ Բնաւորութեան այդ գիծը Արշակի մէջ հակասում է պատմական ճշմարտութեան։ Դժուար թէ Արշակ II ունենար այդպիսի ասպետական բնաւորութեան գիծ։

Իսկ եթէ հեղինակը կամեցել է լուծել հոգեբանական մի կնճռոտ հարց, թէ բռնակալները նոյնպէս զգում են պահանջ՝ տիրանալ կնոջ ոչ բռնի, այլ սէր ներշնչելով, այլ երկար և յամառ կռիւ մղելով, ուրեմն լուծել ժամանակակից կամ մօգէլն մի հարց, որ շատ դրամատուրգների և վիպագիրների սիւժէան է կազմում, դրա համար ամենևին հարկ չը կար վերցնել Արշակ II-ին և արշաւանք գործել հայոց պատմութեան խորքերը։

Դրամայի արտաքին կողմերն ևս չեն համապատասխանում պատմական ճշմարտութեան։ Արշակունեաց արքունական տիրապետող սովորութիւնները, նիստ ու կացը պարսկական էին և ոչ բիւզանդական-յունական, ինչպէս հեղինակն է ցոյց տալիս։ Այդ թերութիւնը, անշուշտ, վերաբերում է և բէժիսէորին, որ լաւ չէ ուսումնասիրել պատմութիւնը, բայց հեղինակի ցուցմունքները կարող էին հանել բէժիսէորին այդ սխալից։ Իսկ այն Փառանձեմը, որ ներկայացրեց մեզ տիկին Արմենեան-Դուբեան, աւելի Լուդովիկոս XIV-ի արքունիքի մի սգաւոր dame d'honneur էր, քան հայ իշխանուհի 4-րդ դարում։ Հայ կանայք և իշխանուհիներ միայն մի դէպքում բանում էին իրանց կուրծքը—սուգի օրերին, երբ կոծում էին և ի նշան խոր վշտի պատռում իրանց զգեստները։

Այս թերութիւնները ինքնին բաւական են ցոյց տալու, որ «Փառանձեմ» դրաման չէ կարող իբրև պատմական պիէսա երկար գոյութիւն ունենալ հայ բեմի վրա և նա կարօտ է շատ և շատ մշակման։ Հ. Ա.

*) Տես «Մշակ» № 33 և 34.

ԹԱՏՐՕՆ ԵՒ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԻՒՆ

Հինգշաբթի, յունվարի 17-ին, Վրաց թատրօնում, դերասան և բեժիսեօր Վ. Շալիկաշվիլիի բենեֆիսին խաղացվեց Շալվա Դադիանիի նոր ինքնուրոյն պիէս՝ «Զամանապարանքը», 3 գործողութեամբ։ Պիէսը շօշափում է այն հարցը, որ մարմնաւոր արատ ունեցողները, այն է սապատաւորները և այլ կարգի խեղանդամները չը պէտք է ամուսնանան, որպէսզի տգեղ սերունդ չարատարին, և այդ՝ յանուն ապագայ իդէալական սերնդի գեղեցկութեան։ Պիէսի հերոս Իոսէբը գործնականապէս ապացուցում է իր քարոզածը, երբ իր նորածին, բայց տգեղ մանկան ծովն է նետում։

Նա գրելով մի ուսումնասիրութիւն այդ հարցի նկատմամբ՝ ինքն էլ վերջը ինքնասպանութիւն է գործում։

Պիէսը բաւական հետաքրքրական է, թէև քննադատելի տեղեր ունի։

Վերջում խաղացվեց «Դարիսպանի հոգսերը» կոմէդիան, որը շատ կենդանի կերպով անցաւ։

Թատրօնը լի էր հասարակութեամբ։ Բենեֆիցիանտը ստացաւ դրամական և այլ նուէրներ։

Ուրբաթ ամսիս 18-ին խաղացվեց «Սուրբաթօվի «Դաւաճանութիւն» պիէսը։

Շաբաթ օրը ցերեկով, ի յիշատակ փետրվարի 19-ի ակտի, տեղի ունեցաւ ձրի ցերեկոյթ։ Խաղացվեցին երկու պիէսներ նորատիրութեան ժամանակաշրջանից վերցրած։

Նոյն օրը երեկոյեան խաղացվեց Վ. Գուսկայի «Երկու հերոս» պատմական 3 գործ. պիէսը և «Տակն ու վրա եղաւ մենաստանը» 3 գործ. վոդեվիլը։

Կիրակի, ամսիս 20-ին, ցերեկով Վլ. Աշէքսիեվ-Մեսխիշվիլիի մասնակցութեամբ խաղացվեց «Էդմոնդ Քին» պիէսը, իսկ երեկոյեան Գեղեվանիշվիլիի 3 գործ. «Զոհ» դրաման և «Զորս իմ էրէլ» կոմէդիան, որով և աւարտվեց Վրաց Դրամ. Ընկերութեան ներկայ տարվայ սեզոնը։ Ա.

Ախալցխա, 18 փետրվարի

Փետրվարի 13-ին, ժողովարանի դահլիճում, հայ և ռուս սիրողները տուին մի ներկայացում յօգուտ տեղիս նորաբաց պրոգիմնազիայում հիմնվելիք գրադարանի։ Ռուսերէն խաղացին «Превосходительный тесть» ֆարսը, 3 գործ., և հայերէն «Կրոթ-Կրոթը»։ «Կրոթ-Կրոթի» մէջ իր գեղեցիկ ու շատ բնական խաղով փայլեց դերասան Թաշճեանը, որ կատարում էր Մուրադ-աղայի դերը։ Նա տիպիկ պարսիկ էր։

Վերջը եղան պարեր։ Թատերասրահը լիքն էր։ Ախալցի

ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Թիֆլիս, 21 փետրվարի

Կարդալով «Մշակի» № 33-ում իմ հայրենիք Ղարադաղի կոտորածի մասին, ես շատ ցաւեցի։

Աղօթում եմ Աստուծուն, որ նա պատժէ այն գաղանների, որոնք հանգստութիւն չեն տալիս մեր խեղճ գիւղացիներին։

Ցաւով եմ, որ «Մշակի» կոչին արձագանք կը տան հայերը և մանաւանդ իմ հայրենակից ղարադաղցիները։

Խոնարհաբար խնդրում եմ ընդունէք այս 1 ռուբլին և ուղարկէք ղարադաղցիների օգտին։

Գրիգոր Յարութիւնեան Մելքումեանց

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՄԱԿ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆԻՑ

Ղօչան, 2 փետրվարի

Դարագեաղ ուղարկված զինուորները հասել են մինչև Զաուշլու գիւղը առանց դիմադրութեան, ճանապարհին ձերբակալելով ապստամբներից մի քանի հոգու։ Լսելը հանելով Զաջօվին՝ նա իր խմբով յարձակվում է Զաուշլուի վրա և մի թեթև գրոհից յետոյ վերադառնում է Մամադաթի, իր խումբը 3 մասի է բաժանում, մի մասը ուղարկում է Նօվխանդան գիւղը, մի մասը՝ Մամադաթից դուրս դիրքերը պաշտպանելու։ Նօվխանդան գնացած խումբը դաւաճանում է Զաջօվին և միանում զինուորների հետ ու յարձակվում քաղաքից դուրս դիրքերի վրա։ Դիրքերում եղողները, տեսնելով որ եկողներն իրանց ընկերներն են, ներս են թողնում, որոնք նրանց վիճաթափ են անում ու տանում Մուխսուտ խանի մօտ, Զաուշլուի գիւղը։ Այդ նոյն օրը, յունվարի 22-ին, քաղաքում ժողովրդի ներկայացուցիչները Զաջօվի հետ միասին ժողով են անում հաշտութիւն կայացնելու։ ժողովի ժամանակ Մախսուտ խանից կաշառված մարդիկ մտադիր են լինում սպանելու Զաջօվին, բայց նրա բռնած դիրքը սարսափեցնում է բոլորին։ ժողովը որոշում է՝ պատգամաւոր ուղարկել Մախսուտ խանի մօտ հաշտութեան համար, որի համար ընտրում են մի հայ վաճառական և մի տեղացի թուրք։ Յունվարի 23-ին դեռ պատգամաւորները չը վերադարձած լուր են տալիս Զաջօվին, որ քաղաքը պաշարված է։ Նա իր խմբով դիրք է բռնում քաղաքի պարիսպների վրա, իսկ երբ տեսնում է, որ կռիւը օրհասական պիտի լինի, խնդրում է իր ընկերներին, որ իր ընտանիքը փոխադրեն Հասաբ գիւղը, իսկ կնոջը, որ պատճառաւոր է լինում, պահ է տալիս մի հայ ընտանիքի, որտեղ և ազատվում է։ ընտանեկան հոգից ազատվելուց յետոյ Զաջօվը հրամայում է իր ընկերներին (մօտ 40 հոգի), որ փախչեն, իսկ ինքը այնքան է դիմադրում, որ բոլորը հեռանում են զօրքից մօտ 7 վերստ. այնուհետև ինքը ևս ձի է նստում ու հասնում ընկերներին։

Զինուորները հետապնդում են նրան մինչև Հասաբ. այդտեղ Զաջօվը դիրք է բռնում ջաղացներում. հետապնդող ձիաւորները նորից զօրք են պահանջում Մախսուտ խանից, որը Զաջօվի փախուստից յետոյ տիրում է Մամադաթին։ Մախսուտ խանը ուղարկում է նորից զօրք և մի թնդանօթ, բայց դարձեալ ոչինչ չեն կարողանում անել, որովհետև ռուսաց ագենտը արգելում է, սակայն որ թնդանօթը կը վնասէ ռուսաց կողմի գիւղերին։ Զաջօվը դիմադրում է գիշերն ևս, այնպէս որ մինչև յունվարի 24-ը ամբողջ Հասաբի ժողովրդին քօչացնում է ռուսաց հողը. այնուհետև ինքը ևս իր խմբով անցնում է սահմանը։ Հետևանքի մասին հաստատ լուր չը կայ։ Ա. Աբգար

ՕՐՎԱՅ ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

✦ Պետերբուրգի մի ծննդաբերական տան մէջ գիւղացի կօշկակար Անանիևի կինը, 39 տարեկան, փետրվարի 9-ի գիշերը ազատվելով, ծնել է չորս երեխաներ, երկուսը արու, երկուսը՝ աղջիկ։

✦ Պետական Դումայում ժառանգական իրաւունքները հաւասարեցնելու օրինագծի քննութեան ժամանակ հոկտեմբերականները ցոյց տուին իրանց կողմնակիցներ կանանց իրաւահաւասարութեան։

✦ Ծովային մինիստրի Պետական Դումային ներկայացրած օրինագծից երևում է, որ մինչև օրս չորս զրահանաւերի կառուցման համար յատկացված էր 30 միլիոն ռուբլի. ծախսված է 15 միլիոն, մնում է 3. ո՛ւր են կորել մնացած 12 միլիոնը—յայտնի չէ։

✦ Բերլինից հեռագրում են, որ Կասելի թագաւորական թատրոնում ներկայացնում են «կոմս Լէվ Տօլստոյ» պիէսը, որի մէջ բերված է Տօլստոյի աշխարհահայեացքը և նրա ընդհարումը պաշտօնական շրջանի հետ։ Պիէսի հեղինակը թագցնում է իր անունը։

✦ Թիւրքաց պարլամենտում բիւջեային վիճաբանութիւնները աչքի են ընկնում կրքոտ բնաւորութեամբ։ Օպոզիցիան ցասումով քննադատում է Ֆինանսների մինիստրի քաղաքականութիւնը։ Երիտասարդ-թիւրքերը նոյնպէս խիստ լեզուով են խօսում։ Վիճաբանութիւնների ժամանակ հոետորները յաճախ բանակռուում են։ Մինիստրութեան պաշտօնեաները եռանդուն մասնակցութիւն են ցոյց տալիս վիճաբանութիւնների մէջ։

✦ Թիւրքաց ծովային մինիստրութիւնը պատուիրեց 6 նաւ ֆրանսական մի գործարանի։ Հին թնդանօթները ուղարկվում են Սամսոն և Տրապիզոն՝ բերդային արտիլերիայի համար։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՊԵՏ. ՀԵՌ. ԳՈՐԾ.
21 փետրվարի

ՏՈՒԱՒԻՆ։ 1900 մետր բարձրութիւնից գիւղի վրա ընկաւ մի օդապարիկ, որից մէկը վիրաւորվեց մահացու, վեցը՝ ծանր կերպով։

ԱՍՏՐԱԽԱՆ։ Արքունի գինու պահեստից երկաթէ պահարանը կոտրելով յափշտակել են 25,000 ռուբլի։

ՎԱՇԻՆԳՏՕՆ։ Մի քանի նահանգները դիմեցին Ռուսաստանին, Եպօնիային և Անգլիային պաշտօնական հրաւէրով՝ մասնակցելու ծովաբնակների պաշտպանութեան համար գումարվող կոնֆերէնցիային մարտ ամսին Վաշինգտոնում։

ՍՕՖԻԱ։ Երէկ ամբողջ Բուլգարիայում տեղի ունեցան կոմունալ խորհուրդների ընտրութիւնները։

ՀԷԼՍԻՆԳՖՕՐՍ։ Սօցիալ-դեմոկրատներ Կուսինէնը և Վալովաարը հրաժարվեցին մասնակցել քաղաքական ուղղութը կազմելու ընտրված յանձնաժողովին, որովհետև տարմանը մերժեց սէյմի քննութեանը առաջարկել սօցիալ-դեմոկրատների ուղղութը։

Խմբագիր՝ Հ. ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ
Հրատարակիչներ՝ Ա. ՔԱԼԱՆԹԱՐ
Թ. ՏԵՐ-ՄԱՐԿՈՍԵԱՆ
Հ. ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՄՆԱՒՈՐ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ
ԲԺՇԿԱՊԵՏ Բ. ՆԱԻԱՍԱՐԴԵԱՆԻ
Հիմնված 1880 թ.
(Կուկիա, Վօրոնցօվի արձանի հանդէպ)
Ամեն օր, բացի կիրակի օրերից
ԱՌԱՒՕՏՆԵՐԸ
«606»-Ի ՆԵՐՄՈՒՇԿՈՒՄ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ՝ 11—12 ժ.
Բ. Ա. ՆԱՒԱՍԱՐԴԵԱՆ—11—12 ժ. վիրաբուժութեան և վեներական (սիֆիլիս) հ.։
Կ. Մ. ՉԻԿՕՎԱՆԻ—9½—10 ժ. աչքի, ներքին և նեարդային։
Զ. Ի. ԲԱԲԱՆԱՍԵԱՆ—10—11 ժ. մարկաբարձութեան, կանանց և երեխայոց հ.։
Ն. Տ. ՄՈՒԼԻՆ—10—12 ժ. ականջի, կոկորդի և քթի հիւ.։
Մ. Գ. ԱՒԵՏԻՍԵԱՆ—11—12 ժ. մորթու, վեներական, վիրաբուժութեան և միզասեռ. հ.։
Ա. Մ. ՓՈՒՂԻՆՕՎ—12—1 ժ. ներքին և երեխայոց հիւ. և ծաղկատամ.։
ԿԻՆ ԲԺԻՇԿ Պ. Ս. ԶԻԼԲԵՐԶԱՑ—12½—1½ ժ. մանկաբարձ., կանանց և երեխայոց հ.։
Ա. Պ. ԳԱԲԱՊԵՏՅԵԱՆ—1—1½ ժ. ներքին և երեխայոց հիւ.։
Բ. Գ. ԱՂԱՍԱՐԵԱՆ—1½—2 ժ. ներքին և երեխայոց հիւ.։

ԵՐԵԿՈՆԵՐԸ՝
ԿԻՆ ԲԺԻՇԿ Պ. Ս. ԶԻԼԲԵՐԶԱՑ—6—6½ ժ. մանկաբարձ., կանանց և երեխայոց հ.։
Մ. Գ. ԱՒԵՏԻՍԵԱՆ—6—7 ժ.։
Վճարը 50 կ.։ Զբաւորները ձրի։ Համախորհրդի (կօնսիլիումի) և օպերացիայի համար առանձին։
Հիւանդանոցի վերատեսուչ՝
Բժշկապետ Բ. ՆԱՒԱՍԱՐԴԵԱՆ
3. 0—20

Բ Ժ Ի Շ Կ
Ա. ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՑ
Մասնագէտ սիֆիլիս, միզասեռական, վեներական և կաշուի հիւանդութիւնների։
Սիֆիլիսի բժշկութիւն Էրլիխի «606»-ով
Ընդունե- (12½—2 ժ. ցերեկվայ։
լութիւնը (5—7 ժ. երեկոյեան։
ամեն օր (Կանանց համար՝ 2—3 ժ. ցեր.
Հասցէն (Սօլօլակ, Բէլբուսովսկայա, № 33.
(Сололаки, уголъ Бебутовской и Паскевича. 33.
(չ.ուս.կ.) 1134. 100—68

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Լոյս տեսաւ
Հայոց Ազգագ. Ընկ. հրատարակութեամբ
ԱԶԳԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ
XX գիրքը (1910 թ. № 2).

Բովանդակութիւն.—Հայկական մանրանկարներ, Մեսրոպը եպ. Տէր-Մովսիսեանի։ Նոր-Բայազէտի գաւառ Ե. Լալայեանի։ Սասնայ ման եօթը ճիւղ, Վանի գաւառաբարառով։ Նոր-Նախիջևանի բանահիւսութիւնից Փորշէհանի։ Ալաշկերտի բանաւոր գրականութիւնից Նժդեհեանի։ Դափանի բանաւոր գրականութիւնից Արքայիկի։ Վասպուրականի ազգագրութիւնը Եր. Լալայեանի։ Վասպուրականի նշանաւոր վանքերը Ե. Լ. Մատենախօսութիւն Տէր-Աւետիսեանի։

20 պատկեր ընդգրում և 11 առանձին թերթի վրա։

Դինն է 1 ր. 50 կ.

Բացված է «Ազգագրական Հանդէսի» 1911 թ. 2 գրքի բաժանորդագրութիւնը. բաժանորդագինն է 3 ր., 1910 թ. երկու գրքի հետ 5 ր.։

Դիմել՝ Въ редакцію «Азгаграканъ Андесъ», Тифлисъ, Веляминовская 14.
(ա.օ.) 157. 6—4

Ռ Ո Ի Ս
ՆՈՐԱԳՈՅՆ ԳՐՈՂՆԵՐ
Լոյս են տեսել

1) Դ. Այզման։ «Հանգոյցի լուծումը», թարգմ. Օ. Գենջեանի 3 կ.
2) Լէօնիդ Անդրէեվ։ «Անզգուշութիւն» թարգմ. Օլգա Գենջեանի 5 կ.
3) Կաենիա Մ'օրոզովա։ «Ինչու են ջախջախված երջանկութեան թեները», թարգմ. Յակոբ Գենջեանի 3 կ.
4) Ա. Դ. Կուպրին։ «Տրամվայում», թարգմ. Օ. Գենջեանի 5 կ.
5) Օսիպ Դիմ'օվ։ «Վեստալուհի» թարգմ. Յակոբ Գենջեանի 5 կ.

ՏԳՈՒԳԴՐՎՈՒՄ Է
եւ մի քանի օրից լոյս կը տեսնի
Փեոդոր Սոլոգուբի նովելլա, «Ոսկէ սանդուխք», թարգմ. Յակոբ Գենջեանի։

Պատրաստվում են տպագրութեան համար հետևեալ հեղինակների գրուածները. Եվգենի Զիրիկով, Սերգէեվ-Ցենսկի, Բորիս Զայցեվ, Փեոդոր Սոլոգուբ., Բեմիզով, Սերգէյ Գորոդեցկիյ և այլն։

Վաճառվում են Թիֆլիսի բոլոր գրավաճառանոցներում։

Գումարով առնողներին 20% զեղչ և ճառագարձածախը հրատարակչի վրա։ Ուղարկվում է և վերադիր վճարով։ Փոքր քանակութեամբ պահանջողները կարող են ուղարկել դրամի փոխարէն պօստային մարկաներ։

Դիմել՝ Тифлисъ, Елизаветинская 114, Акопу Генджіану.
(կ.չ.ու.) 114. 20—6

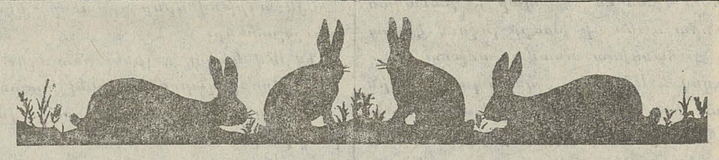

Ուրախացէք հիւանդներ—հոգեպէս ճնշվածներ, ծերութեան անկարողութեամբ, անքնութեամբ, սեռական նեվրասթենիայով, երիտասարդական արատների և վատ հիւանդութիւնների հետևանքներով, յոգնածութիւնով, սրտի և որովայնային տանջանքներով և այն—**իսկական միջոցը գտնված է.** բժշկական խարհի ամենալաւ հեղինակաւորը անձեր ապացուցել են նրա հրաշալի և բարերար ազդեցութիւնը օրգանիզմի վրա և նրա բացարձակ անվնասակարութիւնը։ **Բրոշիւրան՝** ամենալաւ հիւանդանոցների, բարձրագոյն ժիշկների և հիւանդների ստացած հետևանքների նկարագրութիւնով ուղարկում ենք ցանկացողներին։ Պրէպարատի պատրաստելը բացառապէս թոյլատրված է Ի. Ն. Իվանովի լաբորատորիային՝ Մոսկվայում։ Պահանջները հասցէագրել։ Лабораторія І. Н. Иванова. Москва. Покровка Девятинскій пер. № 4, отд. I—13.
(չ. կ.) (В. 67231) 178. 2—1

ԱԿՑԻՈՆԵՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
„ԳՐԱՄՕՖՕՆ"
ԿՈՎԿԱՍԻ ԵՒ ԱՆԴՐԿԱՍՊԵԱՆ ԵՐԿՐԻ
ԲԱՑԱՆՄՈՒՆՔ
Թիֆլիսում, Գօրօվինսկի պր. № 9.

ԿԱՐԵՒՈՐ ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ!

ԲԱՒԱԿԱՆԱՋԱՓ ԷԺԱՆԱՑՎԱԾ ԵՆ ԳՆԵՐԸ ԳՐԱՄՕՖՕՆԱՅԻՆ ՊԼԱՍՏԻՆԿԱՆԵՐԻ

«ԳՐՈՂ ՀՐԵՇՏԱԿ»
մարկայով—

ՊԼԱՍՏԻՆԿԱՆԵՐԻ ՆՈՐ ԳՆԵՐԸ.	Ր.	Կ.
10″ սեւ էտիկէտով, երկկողմ	2	—
12″ » » »	3	—
7″ շագանակագոյն »	—	75
10″ » »	1	50
12″ » »	2	—

Օգտվեցէք առիթից և շտապեցէք «ԳՐԱՄՕՖՕՆ» ԱԿՑԻՈՆԵՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ խանութը։

Պահեստում կան ՄԵԾ ՔԱՆԱԿՈՒԹԵԱՄԲ ՊԼԱՍՏԻՆԿԱՆԵՐ՝ ռուսերէն, մօլոքսերէն, պարսկերէն, թուրքերէն, հայերէն, վրացերէն և այլ օտար լեզուներով։

ԶՐԻ ՊԱՀԱՆՋԵՑԷՔ ԿԱՏԱԼՕԳԸ ԵՒ ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՑՈՒՑԱԿԸ։

(Կ. Է.) 164. 20—2

*) Տես «Մշակ» № 33 և 34.

Типографія канцеляріи Намѣстника Его Императорскаго Величества на Кавказѣ, Лорисъ-Меликовская улица, домъ казенный.